

## [Transcript] Forklart / Må du også slette Tiktok snart?

Den siste tiden har det stormet rundt en populær app.  
Eller rettere sagt, en mer og mer upopulær app.  
For over hele verden blir kinesiske TikTok slettet fra mobiltelefoner.  
Og kanskje har det fått med deg at Stortinget, regjeringen og flere norske kommuner nå blir de ansatte om å fjerne TikTok fra telefonen sin.  
Og det har flere land bestemt seg for allerede.  
Men i USA vurderer de nå å gå ett stort skritt lenger.  
Der snakker de om et totalforbud og det for alle amerikanere.  
Hva er det allersjø rett for?  
Du hører på forklart fra Aftonposten, det er fredag 24 mars og mitt navn er Philip A. Johannesburg.  
Og i dag har vi snakket med en kultursjónalist her i Aftonposten, Andreas Brattåker Støyba.  
TikTok starter vel som et sosialt medium, er i videoplattform, er i underholdningsplattform.  
Dette registrerer rett og slett hvor lang tid jeg bruker på kvarer videoer. Hvis det sker fort forbi en video  
så tenker jeg at han er ikke så interessert i dette her.  
Men hvis jeg ser en høy video så tenker jeg at dette vil sikkert ha meire av.  
TikTok er den appen alle de unge bruker i dag for å vise frem brødbaking.  
Og dansing.  
Forbuddene i hvert fall her i Norge, deler også den russiske melingsappen Telegram.  
Men det er TikTok fylte randen av Pedro Pascal.  
Den krepps på havetets dypeste punkt.  
Som har fått mest av merksomhet.  
For det er også en del som har blitt ganske skeptiske til appen.  
Beiden er bekymret for Koleis TikTok behandler brukerdattene,  
til det amerikanske brukarane.  
Og han mener at det er så uklart hva denne datan er brukt til at de kan utgjøre en trussel mot nasjonale sikkerheten.  
Så derfor så har noe gitt TikToks inni kinesiske eiger et ultimatum.  
Enten må de selge andelene sine i selskapet.  
Hvis ikke de vil til å gjøre det så er han villig til å inføre et totalforbud i USA.  
Som da vi rammer 150 millioner amerikanske TikTok bruker.  
The president believes that it's important to protect the privacy and the safety of Americans.  
It's important to protect our national security.  
Og Byte Dance som du kanskje har hørt om er altså selskapet som eier TikTok.  
Og det er dette firma som Beiden vil tvinge ut av det amerikanske markede.  
Men han er ikke den eneste amerikanske presidenten som har vært skeptisk.  
For allerede i 2020 så ville Donald Trump sette en stopper for videoappen.  
Trump har vært alltid skeptisk til Kina.  
Og der må også til TikTok og andre kinesiske selskapet som opererte i landet.  
Og i 2020 utstette han en presidentådre som la begrænsninger for cola i kinesiske selskap kunne operere i USA.  
Han utstette en presidentådre som skulle begrænse kinesiske selskapet sin i flytelse i USA.  
Men den har trodd aldri i kraft.  
Men i fjor så kom Beiden på banen.

## [Transcript] Forklart / Må du også slette Tiktok snart?

Og han begynte å snakke om å ta grep mot TikTok og disse data bekymringene.  
Men det var først 16. mars i år at den amerikanske presidenten gjorde alvor av bekymringene sine.  
Helt ultimatum ble stilt, selv eller stick.  
Og torsdag ble TikTok-sjefen selv kaldt inn på teppe inn amerikanske kongressen.  
Innen minuten av å kreise en account kan du spille suicide, selvfarm og etterdelser og løse utdatter til å pege på de bekymringene.  
Her må han forsvare appen, dens algoritmer og personmærn.  
Vi vil også like å ta om norske og sikkerhetskonserne du har lagt.  
Vi tar det veldig, veldig seriøst.  
Beiden er ikke oppgjort eller kontrollert byt av denne regnene.  
Det er en private company.  
Om lovforslaget blir vetat, så vil Beiden og det kvite hus kunne forbi ikke bare TikTok, men noe andre teknologiselskap.  
De mener kan utdare en trussel mot amerikanske interesse eller nasjonale sikkerheten.  
Og kan jeg jo nevne at kommenteringen bak forslaget består av politikere, for både det demokratiske og republikanske partiet.  
Så det er store einighet om at noe man gjør avstå.  
Så en app som i utgangspunktet var en hitt hos barn blir nå regnet som en trussel mot USA's sikkerhet.  
Hva er det Beiden, mange andre land og til og med vårt eget storting egentlig er så rent for?  
Det du hørte her var Vegard som tog ein treningsøkt på kontorsyckel fra Ajoldprodukter mens han forbeide seg til dagens malmøte.  
Gå inn på Ajoldprodukter enda for å finne ut hvordan du kan halde aktiv arbeidsverdagen samtidig som du får jobben gjort.  
Grunnen til at amerikanerne er så bekymra for TikTok er at det er redd for at data som blir samlet inn i appen blir delt med kinesiske myndigheter.  
TikTok, som alle andre sosiale medier, samler inn så mykje data og ombrukarene sine som mulig.  
Blant annet samler inn e-post, telefonnummer, innhold i meldingane du sender og motekk, kontaktlisteri, stedsinformasjon i p-adresse, søke historikken din, tasterytmen din og betalingsinformasjon om du har lagt inn.  
Ut for den informasjonen kan jeg få et ganske godt bild av hvem du er, hvor du er og hva du er interessert i.  
Så de kartleger på mange måter deg og livet ditt gjennom denne dataen.  
Samler ikke alle apper inn data som dette her andre gjøres?  
Jo, det gjør deg, men bekymringen for hvor leis denne dataen blir behandlet er større når det er kjempe til TikTok.  
Og mange av kritikarene peker på en helt spesiell lov i Kina.  
Den loven, den sier at selskap må kunne dele informasjon der jeg sitter på med kinesiske myndigheter.  
Andre har igjen pekt på at TikTok er mindre gjennomsluktig når det er kjempe til databehandling enn andre sosiale medier som Facebook og Instagram.  
I tillegg er det noen som har advart mot at det som en gir TikTok-tilgang til både mikrofon og kamera, så kan dette brukes uten at brukeren selv er klare ved det.  
Til både overvåkings, bionasje og den slags.

## [Transcript] Forklart / Må du også slette Tiktok snart?

Skepsisen spurer seg over hele verden.

Vi kommer også til å banne TikTok på government-devices.

Vi gjør det med immediate effekt.

So India has banned 59 applications with Chinese links, including hugely popular TikTok.

New Zealand's government has become the latest to ban TikTok on devices with access to its parliamentary network due to security concerns.

Storbritannia, Nederland, Kanada, USA, Sverige, New Zealand og Danmark.

Dette er bare noen av landene som enten fra råder eller har innført forbud mot å ha TikTok på offentlige tjenste telefoner, altså jobbtelefonen.

Og nå har også Norge kastet seg på.

Ansatte i regjeringen får ikke lov til å ha TikTok eller Telegram, og det samme gjelder også dem som jobber i kommunen i Bergen og Oslo.

Også stortinget forbyr TikTok på alle systemer med umiddelbare virkning.

Ja, til og med til Norge sier til NRK at de forbyr TikTok på sikkerhetsklarerte tjenste telefoner.

De fleste begrunner det med sikkerhet, og at TikTok i verste fall får tilgang til alt annet som foregår på mobilen.

Men Andreas, handler dette bare om hva TikTok vet om oss?

Nei, det handler kanskje allermest om hva de bruker alt de vet til.

Amerikanske myndigheter og bekymrer for om TikTok noe bestemmer seg for å bruke alle data i samling til å aktivt påvirke brukerne sine.

For eksempel med desinformasjonskampania, valpåvirkning og falske nyheter.

Eller bære andre former for onsinn av påvirkning som folkvolkene kaller det.

Flere undøsøkelser har vist at TikTok har vært dårlig når det kjem til å lukke ut ting, så inneheld falske eller misvisande informasjon.

Og da gjelder alltid for krigen i Ukraina til vaksine og abort.

Hva betyr dette i praksis, Andreas?

Da infriker det at TikTok bruker alle data de har om deg til å skredde seg innhold.

De tror du er spesielt interessert i eller mottagelig for.

I meir i hermentegen ufarligg i formet, så er dette å snakke om mål rettereklame.

Men det kan ålbrukkes til å påvirke ditt syn på verden.

La oss gjøre dette her litt basic.

Hvor ofte har ikke du fått lyst på en jernpanne?

Bare fordi en eller annen matinfluencer snakker så varmt om den på TikTok først.

Eller enda enklere, kanskje du har fått skikkelig lyst til å teste den enkle nudeloppskriften med pianutsmør som du så her om dagen.

Sånn kan disse algoritmene funke i det daglige.

Men det samme kan også skje med andre ting enn stekepanner og nudler.

Det er frukte at algoritmene kan fremja innholdet, så i verste fall kan påvirke demokratiske valge i bestemt retning.

Og det har skjedd før som under det amerikanske president valge i 2016.

Da hadde Analysebrøy Cambridge Analytika for tak informasjon om mer enn 50 millioner av Facebook brukere.

Og denne brukte er det å påvirke presidentvalget i USA.

Gjennom for eksempel målretter og politiske reklamer.

## [Transcript] Forklart / Må du også slette Tiktok snart?

Så det har skjedd før og mange frykter nå at det kan skje igjen.

Og det er nå bred politisk enighet i USA om at et forbud mot appersammen TikTok nå er på sin plass.

Men det er ikke bare enkelt å få til det i praksis.

For juridisk sett så kan de ikke bare forby appen.

Derfor har president Joe Biden nå lagt frem det som kalles The Restrict Act.

Om dette forslaget skulle bli til lov, så kan det akvite hus faktisk stengende.

Utanlandskere teknologiskelskap, som de mener kan utgjøre en trussel mot USA.

Som for eksempel TikTok.

Og i praksis, så kan dette bety at der som ikke bite dance, selv andre lande sine i TikTok, så har vi da etter hvert vi er mulig med et totalforbåd mot appen.

Hva sier TikTok til alt etter da?

TikTok, der sa jeg at de ikke deler data med kinesiske myndigheter, og at de ikke noe å bekymre seg for.

Likkevel, TikTok gjør nå hva som helst for å unngå et forbud mot appen i USA.

TikTok sier de skal bruke over 1,5 milliarder dollar på det de kaller transparente algoritmer.

Noe som betyr at de vil gjøre algoritmene sine i USA mer åpne og overskikkelig.

Hva det betyr i praksis er ikke så sikkert, men Joe Biden står fortsatt på sitt.

Andreas, hva skjer hvis TikTok forbyst da?

Det er et godt spørsmål.

Da vil jo appen trolig bli ulovlig i USA.

Noe som betyr at rundt 150 millioner amerikanske bruker ikke lenger vil ha tilgang til appen.

Og så vil jo bite dance-eggaren tape av mykje penger.

Men, men med hukse at dette ikke bare handler om TikTok og bite dance,

det også flere selskap som for eksempel russiske telegram som kan utgjøre en trussel mot USA's interesse.

Og selskap som disse vil også kunne ramme av The Restrict Act.

Men det skal også sierast at det ikke er helt klart at det blir noe av dette forbudet,

fordi president Biden frykte at et forbud mot appen vil være ganske upopulært blant i unge velgjærerne.

Og det er jo disse velgjærerne som utgjør store dele av TikToks bruker av masse.

Så han er jo ikke interessert i å miste stemme heller.

Men det andre alternativet da,

hva skjer om bite dance ender med å selle sine eierandeler til amerikanske eier eller noe andre?

Det er ikke godt å vite, og det avhenger litt av hvem det er som ender opp å kjøpe deg tilfellet.

Men appen vil då trolig få bli tilgjengelig i USA.

Og hvem vet, kanskje blir kymmringene for TikToks innbånd til Kina, vi får svinnere.

Du har hørt en podkast fra Aftenposten.

Det var Andreas Brattokker Støyva som forklarte hvorfor USA noe vurderer å forby TikTokappen.

Gliden du har hørt er hentet fra Nyhødsbyrå AP, Late Night with Seth Meyers, Reuters, CBS, CNBC News, BBC,

Det Vitehus, Det Britiske Parlamente og fra det sociale mediet TikTok.

Denne episoden er laget av producent, synesøhol, Trond Odin Johansen, Jenny Føleland og meg, Philip A. Johannesburg.

## [Transcript] Forklart / Må du også slette Tiktok snart?

Resten av forklart er Ola Veggsvik, David Vekoni og Anders V. Berg.

Takk for at du lytter ill for klart.

Vi er Aftenposten som er Lars Glomnes.

Trin Eilatsen.

Kjø til Brogglighalsdag.

Sara Søyheim.

Hver uke tar vi for oss det siste eller hvertfall det mest spennende i norsk politikk.

Vi har holdt på i 2015 med å henge oss opp i ting i norsk politikk som ikke alltid er det viktigste, men det er det som pilger oss mest. Det vi synes er både gøy og interessant å snakke om.

Og ikke minst litt rart.

Absolutt. Jeg er unny her. Jeg har bare vært på prøve nå i snart tre år. Men veldig hardt jeg har vært med.

Aftenpådens vesentlighetskriterium, det mener jeg er utgasspunkt til alle gode saftaler.

Og ting kan være viktig, men det må være gøy.

Du kan høre oss hver uke hos Podmi eller i Aftenpådens Nevel.